

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6To/38/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8320010521
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emil Dubňanský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8320010521.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Emila Dubňanského a sudcov JUDr. Petra Farkaša a JUDr. Rastislava Vargu, PhD., L.LM, MBA na verejnom zasadnutí konanom dňa 15.06.2022, v trestnej veci obžalovaného I.. D. T. stíhaného pre prečin zvýhodňovanie veriteľa podľa § 240 ods. 1 Tr. zákona, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn. 2T/62/2020 zo dňa 13.09.2021, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku **z r u š u j e** napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku

Obžalovaného I.. D. T., nar. XX.XX.XXXX F. P., trvale bytom
P. Č.. XXXX/XX, XXX XX Q. M.
K.,

podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku **o s l o b o d z u j e** spod obžaloby prokurátorky Okresnej prokuratúry Humenné pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin zvýhodňovanie veriteľa podľa § 240 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť tak, že

- v mesiaci február 2019 ako štatutárny orgán - zodpovedný pracovník spoločnosti FOLPACK s.r.o. so sídlom podnikania Belá nad Cirochou, ul. SNP 1012/79, toho času so sídlom Partizánska 933, Belá nad Cirochou, IČO: 50274406 si dal vykonať práce od samostatne zárobkovo činnnej osoby U. Y. so sídlom podnikania Snina, ul. Palárikova 1615/14, IČO: 48339172 na základe zmluvy o dielo zo dňa 13.02.2017, kde bola U. Y. vystavená faktúra č. 201902 zo dňa 28.02.2019, splatná dňa 31.03.2019 na sumu vo výške 1.267,50 eur a faktúra č. 201903 zo dňa 31.03.2019, splatná dňa 30.04.2019 na sumu vo výške 234,- eur, pričom v lehote splatnosti až doposiaľ tieto faktúry neuhradil a po termíne splatnosti týchto faktúr uspokojoval iných svojich veriteľov, čo je zrejmé aj z vypracovaného znaleckého posudku č. 42/2020, e.č.: 202001015136 znalca z odboru ekonomika a manažment, odvetvie účtovníctvo a daňovníctvo, podľa ktorého bol pri zachovaní zásady pomernosti uhrádzania veriteľov schopný uhradiť faktúry U. Y. minimálne vo výške 387,63 eur, čím tak svojím konaním spôsobil U. Y., so sídlom podnikania Snina, ul. Palárikova 1615/14, IČO: 48339172 škodu najmenej vo výške 387,63 Eur,

pretože skutok nie je trestným činom.

Podľa § 288 ods. 3 Trestného poriadku poškodeného U. Y., nar. XX.XX.XXXX, so sídlom podnikania ul. Palárikova 1615/14, 069 01 Snina, IČO: 48339172 s nárokom na náhradu škody **o d k a z u j e** na civilný proces.

o d ō v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 2T/62/2020 zo dňa 13.09.2021 bol obžalovaný I. D. T. uznaný vinným zo spáchania prečinu zvyhodňovanie veriteľa podľa § 240 ods. 1 Tr. zákona, na tom skutkovom základe, že

- v mesiaci február 2019 ako štatutárny orgán - zodpovedný pracovník spoločnosti FOLPACK s.r.o. so sídlom podnikania Belá nad Cirochou, ul. SNP 1012/79, toho času so sídlom Partizánska 933, Belá nad Cirochou, IČO: 50274406 si dal vykonať práce od samostatne zárobkovo činnej osoby U. Y. so sídlom podnikania Snina, ul. Palárikova 1615/14, IČO: 48339172 na základe zmluvy o dielo zo dňa 13.02.2017, kde bola U. Y. vystavená faktúra č. 201902 zo dňa 28.02.2019, splatná dňa 31.03.2019 na sumu vo výške 1.267,50 eur a faktúra č. 201903 zo dňa 31.03.2019, splatná dňa 30.04.2019 na sumu vo výške 234,- eur, pričom v lehote splatnosti až doposiaľ tieto faktúry neuhradil a po termíne splatnosti týchto faktúr uspokojoval iných svojich veriteľov, čo je zrejmé aj z vypracovaného znaleckého posudku č. 42/2020, e.č.: 202001015136 znalca z odboru ekonomika a manažment, odvetvie účtovníctvo a daňovníctvo, podľa ktorého bol pri zachovaní zásady pomernosti uhrádzania veriteľov schopný uhradiť faktúry U. Y. minimálne vo výške 387,63 eur, čím tak svojím konaním spôsobil U. Y., so sídlom podnikania Snina, ul. Palárikova 1615/14, IČO: 48339172 škodu najmenej vo výške 387,63 Eur.

Za uvedené konanie bol obžalovanému uložený podľa § 240 ods. 1 Tr. zákona v spojení s § 38 ods. 2, 3 Tr. zákona pri prevahe poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j) Tr. zákona oproti žiadnej priťažujúcej okolnosti podľa § 37 Tr. zákona, a v spojení s § 56 ods. 1, ods. 2 Tr. zákona peňažný trest vo výške 300,00 (tristo) Eur.

Podľa § 57 ods. 3 Tr. zákona pre prípad, že by bol výkon peňažného trestu úmyselne zmarený, náhradný trest odňatia slobody v trvaní 3 (tri) mesiace.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. poriadku prvostupňový súd uložil obžalovanému I. D. T. povinnosť nahradiť poškodenému U. Y., nar. XX.XX.XXXX, so sídlom podnikania ul. Palárikova č. 1615/14, 069 01 Snina, IČO: 48339172, škodu vo výške 387,63 eur (tristoosemdesiatšesť eur šesťdesiattri eurocentov).

Podľa § 288 ods. 2 Tr. poriadku bol poškodený U. Y., narodený XX.XX.XXXX, so sídlom podnikania ul. Palárikova č. 1615/14, 069 01 Snina, IČO: 48339172, so zvyškom nároku na náhradu škody odkázaný na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu v zákonom stanovenej lehote odvolanie. V dôvodoch odvolania poukazuje nato, že spoločnosť FOLPACK s.r.o. sa koncom roku 2018 a začiatkom roku 2019 dostala do finančných problémov a nebola schopná uhrádzať všetky záväzky voči veriteľom firmy v plnom rozsahu. V danom období vykonal pre firmu FOLPACK a následne aj uvedené práce vyfakturoval živnostník U. Y.. Keďže firma FOLPACK nebola schopná uhrádzať všetky faktúry v plnom rozsahu, ako konateľ firmy pristúpil k uhrádzaniu len tých faktúr, ktorých uhradenie bolo nevyhnutne nutné pre zabezpečenie ďalšieho chodu firmy, a teda aj pre zabezpečenie ďalších finančných prostriedkov, a v prípade, že to finančná situácia umožňovala, uhrádzal aj ostatné neuhradené faktúry. Faktúry, vystavené poškodeným neboli vystavené za také práce, ktoré by boli nevyhnutné na zabezpečenie ďalšieho chodu firmy. Všetky faktúry, ktoré uhradil po splatnosti faktúr poškodeného U. Y., boli nevyhnutné pre zabezpečenie ďalšieho chodu firmy, pričom táto skutočnosť v danom trestnom konaní nebola nijako spochybnená, a to ani vypracovaným znaleckým posudkom. Následne cituje ustanovenie § 240 Tr. zákona a rozoberá skutkovú podstatu súdeného trestného činu. Dňa 21.08.2019 bolo v Obchodnom vestníku (ďalej len „OV“) č. 161/2019 uverejnené rozhodnutie Okresného súdu Prešov sp.zn. 5R/2/2019 o tom, že sa začína reštrukturalizačné konanie voči dlžníkovi FOLPACK s.r.o. Obžalovaný vo svojich výpovediach súčasne uviedol, že dňa 12.9.2019 bolo v Obchodnom vestníku č. 176/2019 uverejnené rozhodnutie OS Prešov sp. zn. 5R/2/2019 o tom, že súd povoľuje reštrukturalizáciu dlžníka FOLPACK s.r.o.. V časti III uvedeného rozhodnutia je uvedené, že súd vyzýva veriteľov dlžníka, aby v lehote 30 dní od povolenia reštrukturalizácie prihlásili svoje pohľadávky správcovi na adresu jeho kancelárie. V danom smere je podstatné, že poškodený oznamovateľ U. Y. si svoju pohľadávku, vyplývajúcu mu z faktúr č. 201902 a 201903, u správcu v danom reštrukturalizačnom

konaní v stanovenej lehote 30 dní vôbec neprihlásil. V nadväznosti na citované ustanovenie § 120 ods. 1 posledná veta a ustanovenia § 155 ods. 2 zák. č. 7/2005 Z. z. to potom znamená, že pohľadávky U. Y., voči spoločnosti FOLPACK s.r.o., vyplývajúce mu z faktúr č. 201902 a 201903, mu v plnom rozsahu zanikli a jedná sa o zánik pohľadávky „ex tunc“, teda od samého začiatku a má sa teda za to, že ani nikdy neexistovala. Keby si poškodený prihlásil svoju pohľadávku do reštrukturalizačného konania, aj jeho pohľadávka by bola uhradená vo výške 50 %. Pokiaľ tu teda možno hovoriť o zmarení uspokojenia pohľadávky poškodeného, tak k zmareniu tejto pohľadávky došlo výlučne zo strany poškodeného tým, že si danú pohľadávku predpísaným spôsobom v reštrukturalizačnom konaní neprihlásil. Okrem toho má strana obhajoby za to, že v danej súvislosti sa súd mal zaoberať aj princípom ultima ratio. Podľa ich názoru je zrejmé, že v danom prípade k žiadnemu excesu zo súkromnoprávnych vzťahov nedošlo. Poškodený U. Y. si svoju pohľadávku mohol úspešne uplatniť v reštrukturalizačnom konaní, čo však neučinil. V prípade, že by si svoju pohľadávku uplatnil, jeho pohľadávky by mu boli priznané v zákonnej výške a následne by boli uspokojené. Teda nedošlo by ani k čiastočnému zmareniu uspokojenia jeho pohľadávky. U. Y. sa tak vlastným pričinením pripravil o možnosť vymozenia svojej pohľadávky v rámci predpisov o reštrukturalizácii. Poškodený sa následne snaží domôcť uspokojenia pohľadávky výlučne prostriedkami trestného práva. S ohľadom na citovanú judikatúru súdov Slovenskej republiky a daný skutkový stav, je obžalovaný toho názoru, že v danom prípade vôbec k naplneniu skutkovej podstaty trestného činu Zvýhodňovania veriteľa podľa ustanovenia § 240 ods. 1 Tr. zákona nedošlo. Na základe uvedených skutočností preto navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok Okresného súdu v Humennom sp. zn. 2T/62/2020 zo dňa 13.09.2021 a spod obžaloby ho oslobodil.

Na základe takto podaného odvolania krajský súd v zmysle ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, prihliadajúc aj na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. poriadku a dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného je dôvodné.

Okresný súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že o vine obžalovaného svedčia viaceré priame dôkazy, a to najmä svedecká výpoveď svedka poškodeného U. Y.; neuhradená faktúra č. 201902 vystavená na sumu 1.267,50 eur so splatnosťou 31.03.2019 a neuhradená faktúra č. 201903 vystavená na sumu 234,- eur so splatnosťou 30.04.2019; znalecký posudok č. 42/2020 z odboru Ekonomiky a manažment, odvetvie Účtovníctvo a daňovníctvo, znalca I. Š. A.; prehľad uhradených faktúr spoločnosti FOLPACK s.r.o. v rozhodnom období, a v konečnom dôsledku aj samotná výpoveď obžalovaného na hlavnom pojednávaní, ktorý neuhradenie faktúr poškodeného po lehote splatnosti nepoprel, potvrdil uhradenie iných svojich splatných faktúr, a ani čiastočné neuhradenie faktúr poškodeného v súlade so zásadou pomernosti nevedel dôveryhodne pred súdom vysvetliť a obhájiť. Súčasne bol preukázaný aj priamy úmysel obžalovaného, ktorý pri uhrádzaní záväzkov spoločnosti vedome postupoval tak, že uspokojoval iných svojich veriteľov v celkovej sume 229.519,18 eur v rozhodnom období (po lehote splatnosti faktúry U. Y. dňa 31.03.2019), pričom suma 59.253,49 eur predstavuje sumu faktúr splatných až po lehote splatnosti faktúry U. Y., a týchto veriteľov svojím konaním a uhradením celej výšky ich faktúr, nielen pomernej časti, zvýhodnil a naplnil tak skutkovú podstatu trestného činu zvýhodňovania veriteľa podľa § 240 ods. 1 Tr. zákona bez pochybností. Bolo nepochybne preukázané žalované protiprávne konanie obžalovaného, ktorým naplnil všetky znaky skutkovej podstaty prečinu zvýhodňovania veriteľa podľa § 240 ods. 1 Tr. zákona, po objektívnej stránke v tom, že ako štatutárny zástupca spoločnosti FOLPACK s.r.o. v lehote splatnosti neuhradil, ani čiastočne v súlade so zásadou pomernosti a primeranosti, faktúru č. 201902 zo dňa 28.02.2019, splatnú dňa 31.03.2019 vo výške 1.267,50 eur a faktúru č. 201903 zo dňa 31.03.2019, splatnú dňa 30.04.2019 vo výške 234,- eur, obe vystavené poškodeným U. Y. za vykonané práce pre spoločnosť obžalovaného na základe zmluvy o dielo zo dňa 13.02.2017, a po termíne splatnosti faktúr poškodeného uspokojoval iných svojich veriteľov spôsobom nezodpovedajúcim zásade pomerného uspokojenia na úkor iného veriteľa - poškodeného U. Y., pričom pri zachovaní tejto zásady pomernosti a primeranosti uhrádzania záväzkov svojich veriteľov obžalovaný bol schopný uhradiť faktúry poškodeného minimálne vo výške 387,63 eur, čím tak svojím konaním spôsobil U. Y. škodu najmenej vo výške 387,63 eur. Konaním obžalovaného bol porušený objekt trestného činu (prečinu), ktorým je právo veriteľa na uspokojenie svojej pohľadávky (podľa zásad konkurzného a reštrukturalizačného konania). Konaním obžalovaného bola rovnako naplnená aj subjektívna stránka trestného činu, ktorá pri danom trestnom čine vyžaduje úmysel, pričom súd prvého stupňa dospel k záveru, že v danom prípade bol preukázaný priamy úmysel obžalovaného. V prípade výskytu takého konania nastupuje sankcionovanie prostriedkami trestného

práva. V ďalších častiach napadnutého rozsudku okresný súd rozoberá jednak poľahčujúce a priťažujúce okolnosti, trestnú a priestupkovú minulosť obžalovaného, druh a výšku ukladaného trestu, ako aj uloženie povinnosti nahradiť časti spôsobenej škody poškodenému a jeho odkázanie zo zvyškom uplatneného nároku na civilný proces.

V prvom rade je potrebné k veci uviesť, že okresný súd vykonal v rámci riadneho procesného postupu dokazovanie v rozsahu potrebnom pre náležité objasnenie veci, avšak dospel k nesprávnemu právnemu záveru v posudzovanom prípade.

V prejednávanej trestnej veci niet pochybností o tom, že medzi obchodnou spoločnosťou obžalovaného, v ktorej v tom čase pôsobil ako jej majiteľ a súčasne ako konateľ, a poškodeným U. Y., ktorý v súlade s vyššie uvedenou zmluvou fakturoval firme obžalovaného vykonané práce, existoval obchodný vzťah, pričom nedošlo k úhrade faktúr za obdobie mesiaca február a marce 2019. O uvedenom svedčia jednak výpovede obžalovaného, poškodeného, ako aj v trestnom spise nachádzajúce sa listinné dôkazy. Súčasne ani krajský súd nemal dôvod neveriť záverom znalca I. Š. A.W., ktorý vo svojom znaleckom posudku a pri svojej výpovedi v konaní pred súdom uviedol, že v období od 1/2019 do 7/2019 spoločnosť prijala faktúry v celkovej výške 988.906,95 eur, pričom boli uhradené faktúry spolu vo výške 402.187,85 eur. Po lehote splatnosti faktúry U. Y., čiže po 31.03.2019, boli uhradené faktúry v celkovej výške 229.519,18 eur. Z týchto faktúr boli uhradené aj faktúry, ktoré boli splatné až po lehote splatnosti faktúr U. Y., a to faktúry vo výške 59.253,49 eur. Z uvedeného vyplýva, že v čase splatnej pohľadávky poškodeného, mala spoločnosť obžalovaného viac ako jedného veriteľa - teda že okrem pohľadávky poškodeného mala ďalších veriteľov, ktorých splatné pohľadávky predstavovali sumu 170.265,69 eur (229.519,18 eur - 59.253,49 eur = 170.265,69 eur). Pomer uhradených faktúr vo výške 59.253,49 eur splatných až po lehote splatnosti faktúry poškodeného dňa 31.03.2019, je 26 %. Pri zachovaní zásady pomernosti a primeranosti uhrádzania veriteľov mala byť faktúra poškodeného U. Y. vo výške 1.267,50 eur uhradená vo výške 327,22 eur a druhá faktúra vo výške 234,- eur uhradená pomerne do výšky 60,41 eur, čo spolu predstavuje sumu vo výške 387,63 eur. Spoločnosť FOLPACK s.r.o. vykonala úhradu faktúr, ktoré obdržala od obchodných partnerov a ostatných živnostníkov po období, kedy obdržala faktúry poškodeného U. Y.. Spoločnosť FOLPACK s.r.o., pritom v pokladničnej knihe vykazovala k termínu splatnosti faktúry poškodeného č. 201902 na sumu 1.267,50 eur, teda ku dňu 31.03.2019 - hotovosť vo výške 5.771,19 eur, a k termínu splatnosti faktúry č. 201903 na sumu 234,- eur, teda ku dňu 30.04.2019 - hotovosť vo výške 5.078,08 eur. Súčasne za obdobie od 15.01.2019 do 19.06.2019 neklesla finančná hotovosť spoločnosti pod hranicu 3.000,- eur, čiže spoločnosť mala dostatok disponibilných finančných prostriedkov v pokladni na úhradu nielen pomernej časti splatných faktúr poškodeného, ale mala dostatok disponibilných finančných prostriedkov aj na celkovú úhradu týchto splatných faktúr spolu vo výške 1.501,50 eur.

Takto uvádzané skutočnosti viedli aj odvolací súd k záveru o naplnení formálnych znakov trestného činu kladeného za vinu obžalovanému. Avšak vzhľadom na skutočnosť, že skutok je prečinom, krajský súd zároveň skúmal závažnosť tohto činu z pohľadu, či závažnosť činu nie je nepatrná, čo by spôsobilo, že aj keby boli naplnené formálne znaky prečinu, nešlo by o trestný čin. V tomto smere odvolací súd vychádzal z judikatúry, a to konkrétne z názoru, že závažnosť prečinu musí byť zvažovaná pri rozhodovaní o každom čine vykazujúcim formálne znaky prečinu a nie je na ľubovôli ani orgánov činných v trestnom konaní a ani súdu, či budú závažnosť prečinu v konkrétnom prípade zvažovať, alebo nie. Toto zvažovanie musí byť zachytené aj v odôvodnení konkrétneho rozhodnutia.

V tejto súvislosti krajský súd poukazuje aj na zásadu chápania trestnej represie ako „ultima ratio“ orgánmi aplikácie práva, t. j. orgány činné v trestnom konaní a súdy by mali dať prednosť uplatňovaniu mimo trestnej zodpovednosti pred postihom podľa predpisov trestného práva. Princíp ultima ratio má funkciu subsidiárnu, ktorá spočíva v tom, že právne predpisy z oblasti trestného práva majú byť používané len vtedy, pokiaľ použitie iných prostriedkov právneho poriadku neprichádza do úvahy alebo ich použitie je zjavne neúčelné. Trestné právo je prostriedkom ultima ratio (ide o poslednú a najkrajnejšiu možnosť, ktorú je nevyhnutné brať do úvahy v rámci závažnosti trestného činu), pričom podľa tejto zásady má byť trestné právo použité len ako najkrajnejší prostriedok a len pri typovo najzávažnejších porušeníach spoločenských vzťahov, záujmov a hodnôt, teda len tam, kde iné možnosti, hlavne prostriedky ostatných právnych odvetví, nie sú dostatočné, teda už boli vyčerpané, sú neúčinné alebo zjavne nie sú vhodné. Princíp trestného práva, ako prostriedku ultima ratio, sa prejavuje najmä v prípadoch, ktoré majú súkromnoprávny základ, pričom v takýchto prípadoch musia orgány činné v trestnom konaní a súd

vykladať znaky skutkových podstát s vedomím, že princíp ultima ratio má vplyv aj na subjektívnu stránku trestného činu a musia tiež náležite zvažovať, či je možné využiť inštitúty iných právnych odvetví na namietané porušenie práva a či týmito inštitútmi možno reálne dosiahnuť nápravy, ak k porušeniu práva skutočne došlo. Princíp ultima ratio tak umožňuje orgánom činným v trestnom konaní a súdu odlišiť prípady, ktoré spadajú výhradne do sféry občianskoprávných, či obchodných vzťahov a ktoré len zdanlivo vykazujú znaky skutkovej podstaty trestného činu od trestnej činnosti (princíp ultima ratio aplikuje a využíva vo svojich rozhodnutiach aj Ústavný súd SR, napríklad nález I. ÚS 402/2008, uznesenie IV. ÚS 55/2009 a akceptuje ho aj Najvyšší súd SR). Sporné otázky, ktoré vyplývajú zo vzájomného súkromnoprávneho vzťahu, a ktoré sa týkajú porušenia tohto vzťahu, majú byť riešené súdmi v civilnom konaní, nakoľko orgány činné v trestnom konaní a ani súd v trestnom konaní nie sú oprávnené nahrádzať ich činnosť. Práve súdy v civilnom konaní zákonodarca povoláva k tomu, aby rozhodovali všetky sporné otázky, ktoré vyplývajú zo súkromnoprávných vzťahov a ktoré sa nevymykajú bežne sa vyskytujúcim obdobným prípadom. Trestné právo je možné použiť len v prípadoch, ktoré možno označiť za závažné excesy zo súkromnoprávných vzťahov, ktoré už zjavne presahujú ich rámec. Len takémuto striktnému prístupu totiž zodpovedá to, že trestné právo má byť uplatňované len ako najkrajnejší prostriedok k postihu typovo najväznejších prípadov porušenia práva a tam, kde prostriedky iných právnych odvetví už nie sú účinné (zásada subsidiarity trestnej represie, tzv. princíp ultima ratio). Prostriedky trestného práva nie je možné využiť len preto, že subjekt, ktorý sa cíti v práve, celkom rezignoval na ochranu, ktorú mu majú poskytnúť súdy v civilnom konaní, ako je neprípustná a v súčasnej dobe zaužívaná prax, že sa štandardne civilné vzťahy riešia na úkor jedného účastníka prostriedkami trestného práva, pretože týmto spôsobom dochádza k nerovnému postaveniu účastníkov vo vzájomných záväzkových vzťahoch. V tejto súvislosti je potom potrebné tiež zdôrazniť, že každý je povinný chrániť si svoj majetok, majetkové práva či pohľadávky primeraným spôsobom. Zároveň musí mať určitý stupeň ostražitosť, obozretnosti a osobnej zodpovednosti, v zmysle zásady vigilanti bus iura scripta sunt (práva patria bdelym - zákony sú písané pre bdelych), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv, a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením, či zanedbaním môžu stratiť svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a podobne.

Zároveň odvolací súd poukazuje aj na to, že pri posudzovaní otázky, či páchatel naplnil znaky príslušného trestného činu (typicky majetkovej povahy), je nutné vziať do úvahy aj prípadnú existenciu súkromnoprávneho vzťahu, v ktorom ako účastníci vystupovali páchatel a poškodený a ktorý má význam pre konkrétnu trestnú vec. Pokiaľ ide o súkromnoprávny vzťah, je potrebné totiž trvať na tom, aby na ochranu svojich majetkových záujmov dbali predovšetkým samotní účastníci takéhoto vzťahu. Od týchto účastníkov je nutné požadovať, aby postupovali obozretné a aby dodržali aspoň elementárne zásady opatrnosti, obzvlášť, ak sú pre to ľahko dosiahnuteľné prostriedky. Z hľadiska princípov, na ktorých je založený demokratický štát, je neprijateľné, aby trestným postihom jedného účastníka súkromnoprávneho vzťahu bola nahradzovaná nevyhnutná miera opatrnosti druhého účastníka pri ochrane vlastných práv a majetkových záujmov. Trestným postihom nie je možné nahrádzať inštitúty iných právnych odvetví, ktoré sú určené na ochranu majetkových práv a záujmov.

Podľa názoru odvolacieho súdu, úlohou orgánov činných v trestnom konaní a súdov v takýchto prípadoch je uplatňovať prostriedky trestného práva zdržanlivo, len ako krajný prostriedok v prípadoch, v ktorých iné, najmä súkromnoprávne prostriedky zlyhávajú, resp. nie sú efektívne, inak by v takýchto prípadoch došlo zo strany súdov konajúcich v trestných veciach k neúmernému nahradzovaniu konania v občianskoprávných alebo obchodnoprávných sporov

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, za situácie, keď poškodený U. Y. sám svojou zjavnou nečinnosťou, ktorej sa mohol ľahko vyvarovať tým, že nepristúpil k vymáhaniu svojej pohľadávky napr. súdnou cestou, alebo jej uplatnením v reštrukturalizačnom konaní, v rámci ktorého by mohol dosiahnuť oveľa vyšší pomer uspokojenia svojej pohľadávky (50 % namiesto 26 % uvedených v znaleckom posudku) a de facto trestné oznámenie podal len preto, že mu obžalovaný povedal, že mu už pohľadávku nemôže uhradiť, lebo firma je v reštrukturalizácii a keďže mu nebola vyplatená, tak sa rozhodol to oznámiť na polícii, podľa názoru odvolacieho súdu vytvoril také okolnosti a skutočnosti, na ktoré je potom potrebné aplikovať hore uvedený princíp ultima ratio. Nemožno totiž ponechať bez povšimnutia ani to, že zo strany obžalovaného boli poškodenému uhrádzané po termíne splatnosti jeho poslednej faktúry, t. j. 30.04.2019, aj jeho skoršie faktúry, a to za mesiac december 2018 bol poškodenému uhradený doplatok vo výške 500,- eur dňa 16.05.2019 a dňa 16.06.2019 celá suma uvedená vo faktúre za mesiac január 2019 vo výške 1.404,-

eur. Aj samotný obžalovaný tvrdí, že sa snažil uhrádzať faktúry podľa svojich finančných možností, avšak v dôsledku zablokovania bankového účtu exekúciou, už ďalšie úhrady vykonať nemohol a bol preto neskôr nútený podať návrh na konkurz a reštrukturalizáciu.

Základným predpokladom trestnej zodpovednosti za tento prečin je tiež bezpečné zistenie, či konanie nesie nielen všetky formálne znaky prečinu, ale i toho, či ide o prečin aj v intenciách ods. 2 § 10 Tr. zákona. To znamená, že vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolností, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatela, je jeho závažnosť nie nepatrná, teda materiálny korektív. Súd pritom na aplikáciu princípu ultima ratio používajú zákonodarcom deklarovanú možnosť za istých okolností nepovažovať za protiprávne konanie, ktoré sa ako protiprávne javí z dôvodu naplnenia všetkých formálnych znakov skutkovej podstaty konkrétneho prečinu. Každá skutková podstata trestného činu vyjadruje všetky podstatné znaky a črty nevyhnutné na posúdenie, či konkrétny spáchaný skutok možno považovať za trestný čin. Materiálny korektív predstavuje výnimku z formálneho chápania kategórie trestných činov. Jednou z podmienok, ktorá musí byť splnená na to, aby určité protiprávne konanie (skutok) mohlo byť kvalifikované ako konkrétny prečin, je v zmysle § 10 ods. 2 Tr. zákona aj pozitívny záver o tom, že závažnosť konania, ktoré inak z formálneho hľadiska napĺňa znaky skutkovej podstaty nejakého prečinu, je vyššia ako nepatrná. Kritériá, pomocou ktorých sa určuje závažnosť prečinu, sú také rôzne a premenlivé, že pomocou nich možno v konkrétnom prípade dostatočne rozlíšiť stupeň závažnosti spáchaného prečinu, resp. prečinu vykazujúceho znaky prečinu. Záver o tom, či pri prečine je materiálny korektív podľa § 10 ods. 2 Tr. zákona záverom právnym, ktorý záver sa musí zakladať na skutkových zisteniach súdu vyplývajúcich z vykonaného dokazovania, rovnako ako záver o objektívnych a subjektívnych znakoch prečinu. Skutočnosti významné pre právny záver o tom, či tu je materiálny korektív prečinu, musia byť predmetom dokazovania práve tak, ako všetky ostatné okolnosti naplňujúce znaky trestného činu.

Podľa názoru odvolacieho súdu, výsledky takto vykonaného dokazovania odôvodňujú postup podľa § 285 písm. b) Tr. poriadku. V danej trestnej veci sa nevyžaduje, aby bolo bez pochybností preukázané, že skutok je trestným činom, naopak, pre oslobodenie spod obžaloby stačí len pochybnosť o tom, či sú naplnené všetky obligatórne náležitosti súdeného trestného činu.

Z týchto dôvodov Krajský súd v Prešove odvolaniu obžalovanému v celom rozsahu vyhovel a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Rozhodnutie bolo prijaté jednohlasne.
jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.